

4. Evaluering og godkendelse af vision for brandmuseet

Sagsnr.: 2021-0000821

Som opfølgning på bestyrelsens beslutning på bestyrelsesmødet den 14. november 2018 forelægges bestyrelsen en evaluering af brandmuseet til orientering, og i forlængelse heraf forslag om at igangsætte et konceptprojekt mhp. at gøre museet til et forebyggende lærings- og aktivitetscenter til godkendelse.

Punktet har været drøftet i Arbejdsudvalget på udvalgets møde den 7. april 2021. Arbejdsudvalget anbefaler indstillingen overfor bestyrelsen.

Indstilling

Det indstilles:

1. at bestyrelsen tager evalueringen af brandmuseet til efterretning.
2. at bestyrelsen godkender Hovedstadens Beredskabs anbefaling om at igangsætte *scenarie A* med et konceptprojekt for et forebyggende lærings- og aktivitetscenter til præsentation for bestyrelsen i 2. kvartal 2022, herunder:
 - at brandmuseet videreføres i lokalerne på Station Vesterbro i 2021-2022.
 - at det hidtil afsatte budget via omprioriteringer gøres varigt og Hovedstadens Beredskab inden for denne ramme dækker omkostningerne til driften af museet samt konceptprojektet.

Sagsfremstilling

Baggrund

I forbindelse med etableringen af Hovedstadens Beredskab den 1. januar 2016 blev alle aktiver i ejerkommunernes fire brandvæsener, herunder museumssamlingen fra København, overdraget til det nye §60 selskab. Samlingen fortsatte med at være udstillet i lokaler på Station Dæmningen i Valby indtil udgangen af 2017, hvor Hovedstadens Beredskab som led i de aftalte effektiviseringer på 28 mio. kr. i budget 2016 og 2017 skulle lukke og fraflytte denne. Da den fortsatte drift af museet og samlingen var uafklaret, besluttede Københavns Kommune med deres Budget 2018 at yde et tilskud til flytning af udstillingen til kommunens lejemål på Station Vesterbro, Enghavevej 170, samt til dækning af huslejudgiften for brandmuseets lokaler i 2018.

Da der ikke blev overført midler til drift og dækning af huslejen i 2019 og frem, besluttede bestyrelsen midlertidigt at videreføre det nye brandmuseum ved, at Hovedstadens Beredskab via omprioriteringer skulle dække de årlige omkostninger.

Samtidig blev det besluttet at evaluere indsatsen efter to år, herunder evaluere om museet er et aktivt tilbud. Hovedstadens Beredskabs forebyggelsesindsats. Efterfølgende er der indhentet udstillingsgenstande fra tiden i Frederiksberg, Dragør og Vestegnens brandvæsener, så udstillingen på museet i dag repræsenterer og formidler historien om alle de tidligere brandvæsener frem til sammenlægningen. Det har ikke været muligt at finde ekstern finansiering (eksempelvis via fonde) til dækning af museets driftsomkostninger. Omkostningerne holdes nede ved, at museet med kun to ugentlige åbningsdage bemannes på skift af to studentermedhjælpere og en mindre gruppe frivillige.

Evaluering

Det nye brandmuseum åbnede i oktober 2018 og er i løbet af de første to år blevet etableret som et populært tilbud, der er velbesøgt af daginstitutioner, skoler, foreninger, børnefamilier og seniorer fra alle ejerkommuner og hovedstadsområdet i øvrigt. Af evalueringen fremgår det, at der i forhold til museets beskedne størrelse, begrænsede åbningstider og budget er opnået rigtig fine besøgstal på kort tid. Besøgstallet er mere end 10-doblet fra ca. 500 årlige besøgende på det tidligere museum på Station Dæmningen til mere end 6.000 besøgende på det nye brandmuseum på Station Vesterbro (i det første fulde driftsår 2019). I forbindelse med evalueringen af brandmuseet er der i efteråret 2020 gennemført en brugerundersøgelse, hvor 90% af de besøgende har tilkendegivet, at de er tilfredse eller meget tilfredse med deres oplevelse på museet. Samtidig vil 95% af de adspurgte anbefale eller i høj grad anbefale museet til andre.

Evalueringen konkluderer også, at brandmuseet har formået at udvikle nogle relevante forebyggende aktiviteter især til institutioner og børnefamilier, der er i tråd med forebyggelsesindsatsen i Hovedstadens Beredskab. Læringen er understøttet af forskellige analoge og digitale undervisningsmaterialer samt de aktiviteter, som gennemføres på museet. Særligt i museets børneafdeling ('Børnenes Brandstation') kan institutioner og børnefamilier gå på opdagelse og lege sig til at lære om brandsikkerhed og førstehjælp. I skoleferier gennemføres særlige aktiviteter, hvor blandt andet museets fasttilknyttede brandkadetter instruerer børn og voksne i fx stabilt sideleje, førstehjælp, og hvad man skal gøre i tilfælde af brand i hjemmet. Museet har også lejlighedsvis tilbudt gruppeundervisning i brandforebyggelse til børnehaver og skoleklasser fra især indskoling. Primært med hjælp fra museets frivillige tilbyder museet rundvisninger, afholder foredrag og deltager i forskellige arrangementer i Hovedstadens Beredskab og ejerkommunerne fx Beredskabets Dag, Kultur natten, juleoptog, Historiske Dage og senest i åbningen af det nye Københavns Museum.

Evalueringen af de første to års drift viser, at museet med beskedne midler og rammer har fået udviklet nogle relevante forebyggende aktiviteter, og har skabt en god platform for at komme i kontakt med borgerne og nogle af de vigtige målgrupper for Hovedstadens Beredskabs forebyggende indsats. Grundlaget har dog været et minimum af ressourcer for at holde omkostningerne nede. Det vurderes derfor, at den platform for kontakten til borgerne, som er blevet etableret med brandmuseet, har et meget større potentiale for at understøtte den forebyggende strategi og indsats i Hovedstadens Beredskab.

Vision

Evalueringen opridser tre scenarier for brandmuseet, som enten er at videreudvikle, videreføre eller lukke museet. På baggrund af resultaterne af evalueringen anbefales det bestyrelsen at vælge *scenarie A*, som vil udnytte museets betydelige potentiale for at understøtte forebyggelsesindsatsen i Hovedstadens Beredskab. Det skal gøres ved at videreudvikle museet til et *forebyggende lærings- og aktivitetscenter*, som kunne indeholde blandt andet skoletjeneste og en mobil forebyggelsesenhed, hvorfra der kan undervises på blandt andet skoler og i lokalområder. Centeret skal være et omdrejningspunkt i forhold til at skabe robuste medborgere og lokalområder, hvor den borgerrettede forebyggelsesindsats både koordineres og udfoldes med forskellige tilbud til børn og voksne, som kombinerer leg og læring i en slags beredskabets 'experimentarium'.

Første skridt hen imod udvikling af dette forebyggende lærings- og aktivitetscenter vil være et konceptprojekt, som skal afdække de konceptuelle rammer, organiseringen og en mulig finansiering af centret. Konceptprojektet forventes gennemført af en arbejdsgruppe bestående af kandidatstuderende, der rekrutteres (ulønnet) fra forskellige studieretninger på førende uddannelsesinstitutioner og med intern projektledelse. Rammen for konceptprojektet vil være at arbejde med to scenarier: 1) Udarbejde et koncept med et driftsbudget, der kan finansieres indenfor nuværende ramme. 2) Udarbejde et koncept med et driftsbudget, der modsvares af økonomiske besparelser for ejerkommunerne. Konceptet præsenteres for bestyrelsen senest 2. kvartal 2022 med anbefaling til videre forløb, herunder eventuelle muligheder for at finde ekstern finansiering til udviklingen af centeret.

Det anbefales, at driften af brandmuseet videreføres i lokalerne på Station Vesterbro i perioden 2021-2022 og at igangsætte scenarie A med et konceptprojekt for et forebyggende lærings- og aktivitetscenter til præsentation for bestyrelsen i 2. kvartal 2022.

Økonomi

Det foreslås, at det hidtil afsatte budget til dækning af de årlige driftsomkostninger for brandmuseet gøres varigt via omprioriteringer i Hovedstadens Beredskab. Inden for denne ramme vil finansieringen af konceptprojektets gennemførelse ligeledes blive dækket.

Projektnavn/aktivitet:	Brandmuseet				
Finansiering (beløb i 1.000 kr., 2021-priser):	Indenfor budget		Udenfor budget		
	2.540		0		
	Budget gøres varigt via omprioriteringer				
Omkostningsfordeling (beløb i 1.000 kr.)	2021	2022	2023	2024	Total
Husleje (varige udgifter)	300	300	300	300	1.200
Løn (varige udgifter)	215	215	215	215	860
Materialer mv. (varige udgifter)	120	120	120	120	480

Total	635	635	635	635	2.540
--------------	-----	-----	-----	-----	-------

Såfremt brandmuseet ikke videreføres, skal det afdækkes, hvad omkostningerne vil være ved at flytte og afhænde den ret omfattende samling samt genetablere lokalerne på Station Vesterbro. Der er ikke plads til opbevaring af samlingen på Hovedstadens Beredskabs øvrige lokaliteter.

Beslutning i bestyrelsen den 21. april 2021

1. Til efterretning.
2. Indstillingen godkendt.

Bilag

- Bilag 1 - Evaluering af brandmuseet 2018-2020